

Czwartek, 13 września 2018 r.

P8_TA(2018)0357

Podwójne normy jakości produktów na jednolitym rynku**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2018 r. w sprawie podwójnych norm jakości produktów na jednolitym rynku (2018/2008(INI))**

(2019/C 433/23)

Parlament Europejski,

- uwzględniając dyrektywę 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotyczącą nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym oraz zmieniającą dyrektywę Rady 84/450/EWG, dyrektywy 97/7/WE, 98/27/WE i 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2394 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów i uchylające rozporządzenie (WE) nr 2006/2004⁽²⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylenia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/13/WE, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004⁽³⁾,
- uwzględniając zawiadomienie Komisji z dnia 26 września 2017 r. w sprawie stosowania prawa UE w zakresie żywności i ochrony konsumenta w odniesieniu do kwestii związanych z podwójną jakością produktów – Szczególny przypadek żywności,
- uwzględniając dokument roboczy służb Komisji z dnia 25 maja 2016 r. w sprawie wytycznych na temat wdrażania/stosowania dyrektywy 2005/29/WE o nieuczciwych praktykach handlowych (SWD(2016)0163),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 25 maja 2016 r. w sprawie kompleksowego podejścia na rzecz żywienia transgranicznego handlu elektronicznego z korzyścią dla europejskich obywateli i przedsiębiorstw (COM(2016)0320),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 24 października 2017 r. pt. „Program prac Komisji na 2018 r. Plan działania na rzecz bardziej zjednoczonej, silniejszej i bardziej demokratycznej Unii” (COM(2017)0650),
- uwzględniając orędzie o stanie Unii przewodniczącego Jeana-Claude’a Junckera z dnia 13 września 2017 r.,
- uwzględniając konkluzje przewodniczącego Rady Europejskiej z dnia 9 marca 2017 r., w szczególności ich ust. 3,
- uwzględniając wynik 3 524. posiedzenia Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa, które odbyło się w dniu 6 marca 2017 r.,
- uwzględniając protokół 2 203. posiedzenia Komisji z dnia 8 marca 2017 r.,
- uwzględniając notatkę informacyjną na temat wprowadzających w błąd praktyk w zakresie opakowań, sporządzoną przez Departament Tematyczny A w styczniu 2012 r.,

⁽¹⁾ Dz.U. L 149 z 11.6.2005, s. 22.⁽²⁾ Dz.U. L 345 z 27.12.2017, s. 1.⁽³⁾ Dz.U. L 304 z 22.11.2011, s. 18.

Czwartek, 13 września 2018 r.

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 czerwca 2013 r. w sprawie nowego europejskiego programu na rzecz konsumentów⁽⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie strategii na rzecz wzmocnienia praw szczególnie wrażliwych konsumentów⁽⁵⁾, w szczególności jej ust. 6,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 4 lutego 2014 r. w sprawie stosowania dyrektywy 2005/29/WE dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych⁽⁶⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 7 czerwca 2016 r. w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w łańcuchu dostaw żywności⁽⁷⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie rocznego sprawozdania dotyczącego polityki konkurencji UE⁽⁸⁾, w szczególności jej ust. 14,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie rocznego sprawozdania dotyczącego polityki konkurencji UE⁽⁹⁾, w szczególności jej ust. 178,
- uwzględniając swoją interpelację dotyczącą kwestii pierwszorzędnych z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie różnic w deklaracjach, składzie i smaku produktów na środkowo-wschodnich i zachodnich rynkach UE⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając briefing Biura Analiz Parlamentu Europejskiego z czerwca 2017 r. pt. „Dual quality of branded food products: Addressing a possible east-west divide” [Podwójne normy jakości produktów spożywczych sprzedawanych pod własną marką: Próba rozwiązania problemu możliwego podziału na wschód i zachód],
- uwzględniając badanie żywności i czeskich konsumentów przeprowadzone przez Czeski Urząd Kontroli Rolnictwa i Żywności w lutym 2016 r.,
- uwzględniając specjalną analizę problemu podwójnych norm jakości i składu produktów wprowadzanych do obrotu na jednolitym rynku Unii Europejskiej z perspektywy prawa ochrony konsumentów (zwłaszcza w zakresie nieuczciwych praktyk handlowych), prawa konkurencji (zwłaszcza w zakresie nieuczciwej konkurencji) oraz prawa własności przemysłowej, opracowaną przez Wydział Prawa Uniwersytetu Palackiego, Ołomuniec, 2017 r.,
- uwzględniając różne badania, analizy i testy przeprowadzone w ostatnich kilku latach przez organy ds. kontroli żywności w szeregu państw członkowskich w Europie Środkowo-Wschodniej,
- uwzględniając sprawozdanie firmy Nielsen z listopada 2014 r. o sytuacji własnej marki na całym świecie,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 11 kwietnia 2018 r. pt. „Nowy ład dla konsumentów” (COM(2018)0183),
- uwzględniając wniosek Komisji z dnia 11 kwietnia 2018 r. dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie lepszego egzekwowania i unowocześnienia przepisów UE dotyczących ochrony konsumenta (COM(2018)0185),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002 z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności⁽¹¹⁾,
- uwzględniając art. 17 ust. 2 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej dotyczący ochrony własności intelektualnej,

⁽⁴⁾ Dz.U. C 65 z 19.2.2016, s. 2.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 264 E z 13.9.2013, s. 11.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 93 z 24.3.2017, s. 27.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 86 z 6.3.2018, s. 40.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 11 z 12.1.2018, s. 2.

⁽⁹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0027.

⁽¹⁰⁾ O-000019/2017.

⁽¹¹⁾ Dz.U. L 31 z 1.2.2002, s. 1.

Czwartek, 13 września 2018 r.

- uwzględniając wspólne pismo Republiki Chorwacji, Republiki Czeskiej, Litwy, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowackiej i Węgier do Komisji z dnia 23 marca 2018 r. w sprawie podwójnych norm jakości produktów w kontekście nowego ładu dla konsumentów,
- uwzględniając wyniki badań porównawczych przeprowadzonych przez organy i organizacje ochrony konsumentów w kilku państwach członkowskich UE,
- uwzględniając wniosek Komisji dotyczący aktualizacji dyrektywy 2005/29/WE dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych w celu doprecyzowania, że organy krajowe mogą oceniać wprowadzające w błąd praktyki handlowe, które obejmują wprowadzanie do obrotu produktów prezentowanych jako identyczne w kilku państwach członkowskich, podczas gdy ich skład lub cechy charakterystyczne znacznie się różnią, a ponadto że organy krajowe mogą przeciwdziałać takim praktykom,
- uwzględniając art. 52 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów, a także opinie przedstawione przez Komisję Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności oraz Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi (A8-0267/2018),
 - A. mając na uwadze, że przedsiębiorstwa, które promują, sprzedają lub dostarczają produkty, powinny zapewniać konsumentom dokładne i zrozumiałe informacje dotyczące dokładnego składu produktu, w tym produktów i receptur lokalnych, aby umożliwić im podjęcie świadomej decyzji o zakupie;
 - B. mając na uwadze, że kluczową zasadą marek powinno być zaufanie konsumentów do składu, wartości i jakości danego produktu; mając na uwadze, że w związku z tym obowiązkiem producenta jest zapewnienie spełnienia tych oczekiwań;
 - C. mając na uwadze, że konsumenci nie są świadomi, że produkty tej samej marki i w tym samym opakowaniu są dostosowywane do lokalnych preferencji i gustów, a także mając na uwadze, że zróżnicowana jakość produktów budzi obawy, że niektóre państwa członkowskie są traktowane inaczej niż pozostałe; mając na uwadze, że Unia Europejska opracowała już oznakowania, aby spełnić szczególne oczekiwania konsumentów i uwzględnić specyfikę produkcji uznaną poprzez stosowanie określonych jakościowych;
 - D. mając na uwadze, że dyrektywa 2005/29/WE dotycząca nieuczciwych praktyk handlowych jest głównym narzędziem legislacyjnym Unii służącym zagwarantowaniu, że konsumenci nie będą narażeni na wprowadzającą w błąd reklamę i inne nieuczciwe praktyki w transakcjach między przedsiębiorcami i konsumentami, w tym wprowadzanie na rynek produktów sprzedawanych pod tą samą marką w sposób, który może być dla konsumentów mylący;
 - E. mając na uwadze, że w dyrektywie dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych praktyki te mogą być zdefiniowane w taki sposób, że są zakazane we wszelkich okolicznościach lub w określonych; mając na uwadze, że zgodnie z ustaleniami Komisji wprowadzenie danej praktyki, w stosownych przypadkach, do załącznika I tej dyrektywy prowadzi do większej pewności prawa i tym samym bardziej uczciwej konkurencji między producentami na rynku;
 - F. mając na uwadze, że konsumenci łączą markę, produkt oraz jakość, a zatem oczekują, że produkty tej samej marki lub o identycznym wyglądzie będą identyczne również pod względem jakości, niezależnie od tego, czy są sprzedawane w ich własnym kraju, czy w innym państwie członkowskim;
 - G. mając na uwadze, że konsumenci łączą też markę i etykietę lub opakowanie produktu rolnego lub żywnościowego z jakością, a zatem oczekują, że produkty tej samej marki wprowadzane do obrotu z tą samą etykietą lub tak samo wyglądające będą identyczne także pod względem jakości i składu niezależnie od tego, czy są sprzedawane w ich własnym kraju, czy w innym państwie członkowskim; mając na uwadze, że wszyscy rolnicy w Unii Europejskiej wytwarzają produkty według tych samych wysokich standardów, a klienci oczekują, że ta jednolitość jakości obejmie również inne produkty w łańcuchu żywnościowym, niezależnie od jurysdykcji miejsca zamieszkania;

Czwartek, 13 września 2018 r.

- H. mając na uwadze, że wszyscy obywatele UE zasługują na równe traktowanie w odniesieniu do produktów spożywczych i niespożywczych sprzedawanych na jednolitym rynku;
- I. mając na uwadze, że nieuczciwe praktyki w tym zakresie muszą zostać wyeliminowane, aby uniknąć wprowadzania konsumentów w błąd, oraz mając na uwadze, że tylko silna synergia na szczeblu UE może rozwiązać ten transgraniczny problem;
- J. mając na uwadze, że ocena, czy dana praktyka handlowa jest nieuczciwa zgodnie z dyrektywą dotyczącą nieuczciwych praktyk handlowych, musi być dokonywana przez państwa członkowskie dla każdego indywidualnego przypadku, z wyjątkiem praktyk wymienionych w załączniku I;
- K. mając na uwadze, że przewodniczący J.-C. Juncker podkreślił w orędziu o stanie Unii z 2017 r., że nie do przyjęcia jest fakt, iż w niektórych częściach Europy sprzedawane są produkty spożywcze niższej jakości niż w innych krajach, pomimo że opakowania i marki są identyczne;
- L. mając na uwadze znaczne różnice we wdrażaniu dyrektywy dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych w poszczególnych państwach członkowskich oraz wyraźne różnice w metodach oraz skuteczności rozwiązań i egzekwowania tej dyrektywy w państwach członkowskich;
- M. mając na uwadze, że marka często odgrywa istotną rolę w podejmowaniu decyzji o wartości produktu;
- N. mając na uwadze, że wzmocnione i skuteczniejsze ramy współpracy w zakresie egzekwowania przepisów zwiększyłyby zaufanie konsumentów i ograniczyły szkody dla konsumentów;
- O. mając na uwadze, że wszyscy konsumenci w UE mają te same prawa, a analizy pokazują, że niektórzy producenci i wytwórcy sprzedają produkty o różnych normach jakości pod tą samą marką i o zwodniczo identycznym wyglądzie, przy czym niektóre produkty w niektórych krajach zawierają mniej głównego składnika lub składniki niższej jakości zastępują składniki wyższej jakości; mając na uwadze, że problem ten jest powszechniejszy w państwach członkowskich, które przystąpiły do UE od 2004 r.; mając na uwadze, że analizy wykazały przypadki sprzedaży tych samych produktów lub produktów o zwodniczo identycznym wyglądzie i niższej jakości lub o innym smaku, konsystencji lub innych właściwościach sensorycznych po cenach znacznie różniących się w zależności od kraju; mając na uwadze, że wprowadzenie nie narusza to zasad gospodarki wolnorynkowej ani obowiązujących przepisów dotyczących etykietowania lub innych przepisów prawa żywnościowego, stanowi jednak nadużycie tożsamości marki i tym samym utrudnia stosowanie zasady równego traktowania wszystkich konsumentów;
- P. mając na uwadze, że stwierdzone przypadki znaczących różnic w takich produktach jak żywność dla niemowląt podważa zasady i oświadczenia producentów, którzy twierdzą, że dostosowują produkty do lokalnych preferencji; mając na uwadze, że niektóre wyniki badań laboratoryjnych potwierdzają, iż produkty gorszej jakości mogą zawierać mniej zdrowe kombinacje składników, co utrudnia stosowanie zasady równego traktowania wszystkich konsumentów; mając na uwadze, że niektórzy przedstawiciele producentów i wytwórców zgodzili się zmienić receptury produktów w niektórych krajach, aby na jednolitym rynku oferowane były identyczne produkty;
- Q. mając na uwadze, że te niedopuszczalne praktyki stosują znane wielonarodowe przedsiębiorstwa rolno-spożywcze dążące do zmaksymalizowania marż zysku dzięki wykorzystywaniu różnic w sile nabywczej w poszczególnych państwach członkowskich;
- R. mając na uwadze, że we wniosku dotyczącym nowego ładu dla konsumentów, mającym na celu ukierunkowany przegląd dyrektyw UE dotyczących konsumentów na podstawie oceny adekwatności unijnego prawa ochrony konsumentów i prawa marketingowego, Komisja zaproponowała aktualizację dyrektywy dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych, aby jasno wskazać, że organy krajowe mogą dokonywać oceny nieuczciwych praktyk handlowych i podejmować działania przeciwko takim praktykom, obejmującym wprowadzanie do obrotu w różnych państwach członkowskich UE produktów jako produktów identycznych, choć w rzeczywistości ich skład lub cechy charakterystyczne znacznie się od siebie różnią;
- S. mając na uwadze, że nie można wprowadzać konsumentów w błąd, jednak nie należy ograniczać zróżnicowania produktów i innowacji produktowych jako takich;

Czwartek, 13 września 2018 r.

- T. mając na uwadze, że jednolity rynek przyniósł znaczne korzyści podmiotom w łańcuchu dostaw żywności oraz że handel artykułami spożywczymi ma coraz częściej wyraźny wymiar transgraniczny i szczególne znaczenie dla funkcjonowania jednolitego rynku;
- U. mając na uwadze, że aby w pełni czerpać korzyści z rynku wewnętrznego, kluczowe znaczenie ma lepsze stosowanie obowiązujących przepisów UE w zakresie żywności i ochrony konsumentów w celu zidentyfikowania i usunięcia nieuzasadnionych podwójnych norm, a tym samym zapewnienia ochrony konsumentów przed myłącymi informacjami i nieuczciwymi praktykami handlowymi;
- V. mając na uwadze, że w związku z tym należy stale wzmacniać rolę stowarzyszeń konsumentów; mając na uwadze, że stowarzyszenia konsumentów odgrywają wyjątkową rolę, jeśli chodzi o gwarantowanie zaufania konsumentów, oraz że należy je nadal wspierać za pośrednictwem dodatkowych środków prawnych i ekonomicznych oraz w drodze budowania zdolności;
- W. mając na uwadze, że udokumentowane różnice w składnikach porównywalnych produktów mogłyby w dłuższej perspektywie stanowić zagrożenie dla zdrowia konsumentów, zwłaszcza konsumentów szczególnie zagrożonych, takich jak dzieci lub osoby z problemami żywieniowymi lub zdrowotnymi, przyczyniając się tym samym do pogorszenia dobrostanu obywateli; mając na uwadze, że ma to miejsce, na przykład gdy poziom tłuszczu lub cukru jest wyższy niż oczekiwano, gdy tłuszcze pochodzenia zwierzęcego są zastępowane tłuszczami pochodzenia roślinnego lub odwrotnie, gdy cukier jest zastępowany sztucznymi substancjami słodzącymi lub gdy zwiększana jest zawartość soli; mając na uwadze, że etykiety, które nie odzwierciedlają należycie zastosowanych dodatków lub liczby substytutów podstawowych składników, wprowadzają konsumentów w błąd i mogą stwarzać zagrożenie dla ich zdrowia;
- X. mając na uwadze, że na szczeblu UE nie ma przepisów dotyczących podwójnych norm jakości, co uniemożliwia porównywanie lub stwierdzanie przypadków podwójnych norm jakości, a także mając na uwadze, że brak jest instrumentów, które można by wykorzystać do zaradzenia tej sytuacji; mając na uwadze, że braki we wdrażaniu i egzekwowaniu obowiązujących wymogów prawa żywnościowego UE, na przykład w odniesieniu do etykietowania mięsa oddzielonego mechanicznie⁽¹²⁾ lub stosowania dodatków do żywności⁽¹³⁾, są regularnie zgłaszane przez służby Komisji odpowiedzialne za audyty i analizy w zakresie zdrowia i żywności;
- Y. mając na uwadze, że różnice w składzie, które mogą mieć wpływ na zdrowie konsumentów, można stwierdzić nie tylko w produktach spożywczych, ale też w kosmetykach, produktach higienicznych i produktach do czyszczenia;
- Z. mając na uwadze, że w wielu krajach Europy Środkowo-Wschodniej i Południowo-Wschodniej działania w zakresie reformułowania mające na celu zmniejszenie zawartości tłuszczu, cukrów i soli w żywności są podejmowane z opóźnieniem;
1. podkreśla, że wyniki licznych badań i sondaży przeprowadzonych w kilku państwach członkowskich, głównie w Europie Środkowo-Wschodniej przy użyciu różnych metod testów laboratoryjnych, wykazały różnice o różnej skali, m.in. w składzie i wykorzystanych składnikach, między produktami, które są reklamowane i dystrybuowane na jednolitym rynku pod tą samą marką i w na pozór identycznych opakowaniach, ze szkodą dla konsumentów; zauważa, że zgodnie z sondażem przeprowadzonym przez właściwy organ krajowy zdecydowana większość konsumentów jest zaniepokojonych takimi różnicami; w związku z tym stwierdza, że na podstawie ustaleń tych badań i sondaży konsumenci wyrażają niepokój z powodu dyskryminacji między różnymi rynkami w państwach członkowskich; podkreśla, że wszelka taka dyskryminacja jest nie do przyjęcia i że wszyscy konsumenci w UE powinni mieć dostęp do produktów takiej samej jakości;
2. podkreśla, że przypadki tak znacznych różnic dotyczą nie tylko żywności, lecz często także produktów niespożywczych, takich jak detergenty, kosmetyki, przybory toaletowe i produkty przeznaczone dla niemowląt;
3. przypomina, że w 2013 r. Parlament zwrócił się do Komisji o przeprowadzenie merytorycznego dochodzenia w celu oceny, czy istnieje konieczność dostosowania obowiązujących przepisów unijnych, oraz o poinformowanie Parlamentu i konsumentów o jego wynikach;
4. z zadowoleniem przyjmuje zapowiedziane niedawno przez Komisję inicjatywy na rzecz rozwiązania tego problemu, w szczególności zaangażowanie tej instytucji w opracowanie wspólnej metodyki badań, przydzielenie budżetu na jej przygotowanie i wdrożenie oraz na zebranie dodatkowych wiarygodnych i porównywalnych dowodów, a także aktualizację dyrektywy dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych i uruchomienie centrum wiedzy na temat fałszowania i jakości żywności;

⁽¹²⁾ http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/overview_reports/details.cfm?rep_id=76

⁽¹³⁾ http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/overview_reports/details.cfm?rep_id=115

Czwartek, 13 września 2018 r.

5. przyjmuje do wiadomości mandat, który Rada Europejska przyznała Forum Wysokiego Szczebla do spraw Poprawy Funkcjonowania Łańcucha Dostaw Żywności w celu rozwiązania problemu podwójnych norm jakości; zachęca państwa członkowskie i ich właściwe organy do aktywnego uczestnictwa w bieżących inicjatywach, włącznie z opracowywaniem i włączaniem do ich metod pracy wspólnej metodyki badań oraz ze zbieraniem dodatkowych dowodów; podkreśla potrzebę aktywnego angażowania stron reprezentujących interesy konsumentów i umożliwienia im wydawania opinii w imieniu konsumentów, włącznie z przedstawicielami organizacji konsumenckich, producentami oraz organizacjami badawczymi, które prowadziły badania produktów w państwach członkowskich; uważa, że Parlament powinien być zaangażowany we wszystkie bieżące inicjatywy, które mogą mieć wpływ na próby rozwiązania problemu podwójnych norm jakości;

6. zaleca państwom członkowskim, których to zjawisko dotyczy, by opracowały własną ocenę metodyki i skuteczności egzekwowania dyrektywy dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych i innych obowiązujących przepisów dotyczących podwójnych norm jakości wyrobów żywnościowych i innych produktów oraz by przedstawiły ją Komisji w celu opracowania obiektywnej oceny wagi tego problemu;

7. z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie przez Parlament projektu pilotażowego na 2018 r., który obejmuje szereg badań rynkowych różnych kategorii produktów konsumpcyjnych w celu oceny różnych aspektów podwójnych norm jakości; oczekuje, że projekt zostanie zrealizowany i opublikowany w pierwotnie przewidzianym terminie; uważa, że projekt powinien być też kontynuowany w 2019 r., aby zapewnić większą wiedzę na temat sektora niespożywczego; apeluje do posłów do PE o większe zaangażowanie w nadzór nad projektem; zachęca Parlament, Komisję i państwa członkowskie do wykorzystania wszelkich dostępnych narzędzi, w tym projektów pilotażowych i krajowych, w celu dalszej oceny różnych aspektów podwójnych norm jakości produktów;

8. podkreśla, że szczegółowe informacje o organie publicznym odpowiedzialnym za podejmowanie działań oraz o odpowiednich procedurach administracyjnych lub sądowych, w tym o przysługującej obywatelom możliwości złożenia skargi drogą elektroniczną, są niezbędne do skutecznego egzekwowania dyrektywy dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych; dlatego też negatywnie ocenia brak informacji w odnośnych państwach członkowskich, które pomimo deklaracji o potrzebie rozwiązania problemu podwójnych norm jakości produktów, nie upubliczniają tych informacji na stronach internetowych właściwych organów;

9. podkreśla, że Komisja otrzymała już powiadomienie o nowym krajowym środku etykietowania przeznaczonym do ostrzegania konsumentów o różnicach w składzie żywności;

10. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że z myślą o dalszej poprawie ochrony konsumentów w UE i o wsparciu przedsiębiorstw Komisja zainicjowała internetowy program szkoleń, który pomoże przedsiębiorstwom lepiej rozumieć i stosować prawa konsumentów w UE;

Zawiadomienie Komisji w sprawie stosowania unijnego prawa ochrony konsumentów do kwestii związanych z podwójnymi normami jakości produktów

11. przyjmuje do wiadomości zawiadomienie Komisji w sprawie stosowania prawa UE w zakresie żywności i ochrony konsumentów w odniesieniu do kwestii podwójnych norm jakości produktów; zwraca uwagę, że zawiadomienie ma pomóc organom krajowym w określeniu, czy dane przedsiębiorstwo narusza przepisy UE w zakresie żywności i ochrony konsumentów, sprzedając w różnych krajach produkty o różnych normach jakości, oraz dostarczyć im wskazówek na temat sposobów współpracy; wyraża zaniepokojenie, że przedstawione w zawiadomieniu stopniowe podejście do ustalania przez organy krajowe, czy producenci naruszają prawo UE, obecnie nie jest stosowane przez te organy w praktyce, co może oznaczać naruszenie praw konsumentów;

12. zgadza się z Komisją, że konsumenci na jednolitym rynku, którzy mają ogólną wiedzę na temat zasad swobodnego obrotu i równego dostępu do towarów, nie oczekują, że markowe produkty sprzedawane w różnych krajach będą się od siebie różnić; przypomina, że według Komisji badania dotyczące przywiązania do marki wykazują, iż w świadomości konsumentów marki funkcjonują jako świadectwo kontrolowanej i stałej jakości; zgadza się z Komisją, że wyjaśnia to, dlaczego niektórzy konsumenci mogą oczekiwać, iż markowe produkty będą równoważnej, jeśli nie identycznej jakości, niezależnie od tego, gdzie i kiedy zostaną zakupione, oraz że właściciele marek poinformują ich, jeżeli postanowią zmienić skład swoich produktów;

Czwartek, 13 września 2018 r.

13. uważa w związku z tym, że udzielanie wszelkich dodatkowych informacji, aczkolwiek w głównym polu widzenia na opakowaniu, jest niewystarczające, o ile konsument nie jest wyraźnie świadomy, że dany produkt różni się od pozornie identycznych produktów tej samej marki sprzedawanych w innym państwie członkowskim;

14. w tym kontekście zgadza się też z Komisją, że producenci niekoniecznie muszą oferować identyczne produkty na różnych obszarach geograficznych i że swobodny przepływ towarów nie oznacza, że każdy produkt musi być identyczny w każdym miejscu na całym jednolitym rynku; podkreśla, że podmioty gospodarcze mogą wprowadzać do obrotu i prowadzić sprzedaż towarów o różnym składzie i właściwościach na podstawie uzasadnionych czynników, pod warunkiem że są one w pełni zgodne z prawodawstwem UE; podkreśla jednak, że produkty te nie powinny się różnić pod względem jakości, gdy są oferowane konsumentom na różnych rynkach;

15. uważa, że zapewnianie konsumentom dokładnych i zrozumiałych informacji ma kluczowe znaczenie dla rozwiązania problemu podwójnych norm jakości produktów; jest przekonany, że w przypadku gdy przedsiębiorstwo zamierza wprowadzić do obrotu na rynkach różnych państw członkowskich produkt odmienny pod względem niektórych cech, taki produkt nie może być etykietowany i oznakowany marką w sposób pozornie identyczny;

16. zauważa, że możliwe są dopuszczalne różnice w składzie jednego produktu danej marki i że produkty mogą różnić się ze względu na regionalne preferencje konsumentów, źródła pozyskiwania lokalnych składników, wymogi prawa krajowego lub cele w zakresie reformulowania; podkreśla, że celem nie jest ustanowienie ani harmonizacja wymogów dotyczących jakości żywności i że nie jest pożądane narzucenie producentom dokładnego składu poszczególnych produktów; uważa jednak, że preferencje konsumentów nie powinny być wykorzystywane jako pretekst do obniżania jakości lub oferowania różnych klas jakości na różnych rynkach; podkreśla, że konsumenci muszą być jasno informowani i świadomi tego dostosowania w przypadku poszczególnych produktów, a nie informowani jedynie ogólnie o istnieniu tej utrwalonej praktyki;

17. uważa, że zawiadomienie postrzegane jest jako dotyczące głównie artykułów spożywczych; uważa, że przepisy dotyczące stosowania prawa ochrony konsumentów powinny być stosowane ogółem do wszystkich produktów spożywczych i niespożywczych dostępnych na jednolitym rynku oraz że etykieta produktu musi być czytelna dla konsumentów i zawierać pełne informacje;

18. zwraca uwagę na wytyczne Komisji z 2016 r. w sprawie stosowania dyrektywy dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych, w których określono, że „produkty tej samej marki mające takie samo lub podobne opakowanie mogą się różnić składem w zależności od miejsca produkcji i rynku docelowego, tj. mogą się różnić w zależności od państwa członkowskiego” i że „na mocy dyrektywy dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych praktyki handlowe polegające na sprzedaży produktów o różnym składzie nie są niesprawiedliwe per se”; podkreśla znaczenie wytycznych Komisji dla ułatwienia właściwego i spójnego stosowania dyrektywy dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych; w związku z tym wzywa Komisję do wyjaśnienia związku między zawiadomieniem, wytycznymi a dokumentem opracowanym przez podgrupę ds. rynku wewnętrznego Forum Wysokiego Szczebla do spraw Poprawy Funkcjonowania Łańcucha Dostaw Żywności;

19. zauważa, że mogą istnieć różne wymogi dotyczące metod kontroli stosowanych przez właściwe organy krajowe; podkreśla, że przeprowadzono już różne analizy, które mogłyby posłużyć za podstawę opracowania i wdrożenia wspólnej metodyki badań, nawet jeśli zastosowane metody były różne i wyniki nie zostały ocenione w ten sam sposób; uważa, że należy jasno określić cel prac nad opracowaniem metodyki pod kierunkiem Wspólnego Centrum Badawczego (JRC) Komisji, aby zapewnić jednolitą interpretację ustalonej metodyki, w tym definicję „znaczącej różnicy”, oraz aby umożliwić właściwym organom jej stosowanie; zauważa, że ustalenie, które z różnych produktów są najbardziej standardowe, a co za tym idzie są „produktami referencyjnymi”, w rzeczywistości mogłoby utrudnić ogólną ocenę, ponieważ może się okazać zbyt trudne;

20. z zadowoleniem przyjmuje wysiłki Komisji na rzecz wspierania krajowych organów egzekwowania prawa w identyfikowaniu nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przy wprowadzaniu produktów do obrotu; wzywa Komisję do koordynowania działań właściwych organów krajowych w tym zakresie; podkreśla, że celem takiej metodyki jest zagwarantowanie gromadzenia przez państwa członkowskie wiarygodnych i porównywalnych dowodów w oparciu o wspólną podstawę oraz wniesienie wkładu w ogólną ocenę wagi i skali występowania problemu podwójnych norm jakości produktów na jednolitym rynku; przypomina, że wypełnienie znamion nieuczciwej praktyki handlowej prawdopodobnie nadal będzie można ocenić tylko w konkretnym przypadku, gdyż ustalenie zakresu wprowadzenia konsumenta w błąd jest zawsze kwestią subiektywnego osądu właściwego organu lub sądu;

Czwartek, 13 września 2018 r.

21. z zadowoleniem przyjmuje decyzję Komisji, by zwrócić się do właściwych organów o przeprowadzenie w państwach członkowskich większej liczby testów rynkowych obejmujących porównania produktów w różnych regionach i krajach; zauważa jednak, że według Komisji takie testy należy przeprowadzać zgodnie ze wspólnym podejściem do testowania, które nie zostało jeszcze w pełni opracowane; podkreśla potrzebę przestrzegania harmonogramu, aby wyniki testów przeprowadzonych w ramach wspólnego podejścia zostały przygotowane, opublikowane we wszystkich językach urzędowych UE w publicznie dostępnej bazie danych i zostały przeanalizowane w jak najwcześniejszym terminie, lecz nie później niż do końca 2018 r.; podkreśla ponadto potrzebę bezzwłocznego ujawnienia tych wyników oraz poinformowania konsumentów i producentów w celu zwiększenia ich wiedzy i tym samym ograniczenia przypadków podwójnych norm jakości produktów;

Inne aspekty podwójnych norm jakości

22. podkreśla, że produkty pod własną marką stały się niezbędnymi produktami podstawowymi w koszykach zakupowych konsumentów oraz że udział tych produktów w rynku w ciągu ostatniej dekady wzrósł w większości kategorii produktów w większości państw członkowskich; jest przekonany, że marki własne nie powinny stwarzać wrażenia produktów markowych, aby nie wprowadzać konsumentów w błąd; ponownie podkreśla, że kwestia marek własnych wymaga szczególnej uwagi Komisji w celu rozwiązania problemu mylenia marek własnych i produktów markowych; zauważa, że jednolity rynek jest dostępny dla producentów i wytwórców, ale jest też bardzo konkurencyjny, a niektóre marki są powszechnie znane lub dobrze postrzegane w całej Unii;

23. przypomina, że Parlament wielokrotnie wzywał Komisję, aby ustaliła, czy podwójne normy jakości mają negatywne skutki dla producentów lokalnych i regionalnych, w szczególności MŚP; ubolewa nad tym, że Komisja nie przedstawiła dotychczas żadnych danych;

24. podkreśla, że podrabianie markowych produktów wystawia konsumentów na zagrożenia dla zdrowia i bezpieczeństwa, podważa ich zaufanie do marek oraz prowadzi do utraty dochodów przez producentów; zauważa, że gama odzyskiwanych w UE podrobionych produktów jest nadal szeroka i obejmuje prawie wszystkie rodzaje towarów;

25. wyraża zaniepokojenie ograniczeniami nałożonymi na handlowców w zakresie zakupu towarów, które to ograniczenia mogą mieć negatywny wpływ na wybór konsumentów; wzywa Komisję do ustalenia czynników, które przyczyniają się do rozdrobnienia jednolitego rynku towarów oraz bezzasadnie ograniczają konsumentom możliwości czerpania pełni korzyści z jednolitego rynku, ze szczególnym uwzględnieniem terytorialnych ograniczeń dostaw i ich konsekwencji; zwraca się do Komisji o stosowanie w odpowiednich przypadkach prawa konkurencji w celu przeciwdziałania takim praktykom;

26. zwraca uwagę, że właściwe organy krajowe mogą dobierać próby i przeprowadzać testy wyłącznie na terytorium własnego państwa członkowskiego; podkreśla potrzebę ściślejszej, skutecznej, przejrzystej i sprawnej współpracy transgranicznej oraz wymiany danych, w tym wymiany informacji na temat produktów potencjalnie niezgodnych z wymogami oraz informacji na temat ewentualnych nieuczciwych praktyk, między krajowymi organami ochrony konsumentów i organami ds. bezpieczeństwa żywności, stowarzyszeniami konsumentów i Komisją w celu rozwiązania problemu podwójnych norm jakości oraz poprawy i zbliżenia egzekwowania przepisów; wzywa Komisję i państwa członkowskie do aktywniejszego zaangażowania się w taką współpracę; z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie zmienionego rozporządzenia w sprawie współpracy w dziedzinie ochrony konsumentów, w którym rozszerzono uprawnienia dochodzeniowe i w zakresie egzekwowania prawa, usprawniono wymianę informacji i danych oraz dostęp do wszelkich istotnych informacji, a także ustanowiono zharmonizowane przepisy określające procedury koordynacji środków dochodzeniowych i egzekucyjnych w tym zakresie;

27. uznaje użyteczność akcji kontrolnych, które są ważną formą koordynacji egzekwowania prawa zgodnie z rozporządzeniem w sprawie współpracy w dziedzinie ochrony konsumentów, oraz wzywa Komisję i państwa członkowskie do zwiększenia częstotliwości tych akcji i rozszerzenia ich zakresu;

Zalecenia i dalsze kroki

28. podkreśla wartość szeroko zakrojonej i podjętej w porę debaty publicznej, która poszerza wiedzę konsumentów na temat produktów i ich cech; zauważa, że niektórzy producenci i właściciele marek własnych zapowiedzieli już zmiany w recepturach lub korzystanie z jednej normy produkcji na szczeblu UE; podkreśla znaczenie roli branży w zwiększaniu przejrzystości i jasności w odniesieniu do składu i jakości produktów oraz ich zmian; z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji mającą na celu opracowanie kodeksu postępowania w tym zakresie; wzywa, by w swoim własnym interesie zarówno producenci, jak i sprzedawcy detaliczni byli w jeszcze większym stopniu zaangażowani w jak najszybsze znalezienie skutecznych sposobów zaradzenia obecnej sytuacji bez uruchamiania procedur egzekwowania przepisów oraz by umożliwić konsumentom europejskim dostęp do produktów tej samej jakości na całym jednolitym rynku; zachęca producentów, by rozważyli wprowadzenie na opakowaniach logo wskazującego, że zawartość i jakość danej marki są identyczne we wszystkich państwach członkowskich;

Czwartek, 13 września 2018 r.

29. zachęca organizacje konsumenckie, społeczeństwo obywatelskie i notyfikowane organy krajowe odpowiedzialne za egzekwowanie dyrektywy dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych oraz innych odpowiednich przepisów, aby odgrywały aktywniejszą rolę w debacie publicznej i informowaniu konsumentów; jest przekonany, że organizacje konsumenckie mogłyby w znacznym stopniu przyczynić się do rozwiązania problemu podwójnych norm jakości; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zwiększenia wsparcia dla krajowych organizacji konsumenckich za pomocą mechanizmów finansowych i prawnych, aby umożliwić im budowanie potencjału, rozwój działalności badawczej, przeprowadzanie badań porównawczych oraz, wspólnie z właściwymi organami, pomoc w wykrywaniu i ujawnianiu przypadków nieuczciwego różnicowania produktów; ponadto uważa, że należy propagować intensywniejszą transgraniczną wymianę informacji między organizacjami konsumenckimi;

30. uważa, że z wcześniejszych doświadczeń wynika, iż właściwe organy nie były w stanie skutecznie zająć się żadnymi konkretnymi przypadkami podwójnych norm jakości wyłącznie na poziomie krajowym ani egzekwować istniejących przepisów lub też usiłowały to czynić jedynie w minimalnym zakresie, po części z powodu braku wyraźnego uregulowania prawnego na poziomie UE; przypomina, że państwa członkowskie odpowiadają za egzekwowanie przepisów dyrektywy dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych i w związku z tym powinny to uczynić, aby zagwarantować, że konsumenci nie są wprowadzani w błąd za pośrednictwem nieuczciwych praktyk marketingowych; podkreśla, że państwa członkowskie powinny dopilnować, by właściwe organy krajowe miały odpowiednie zdolności techniczne, finansowe i kadrowe w celu zapewnienia skutecznego egzekwowania przepisów; wzywa państwa członkowskie, by zapewniły konsumentom miejsce, gdzie można złożyć skargę, oraz zbadanie danej sprawy oraz by informowały konsumentów w jak najszerszym zakresie o ich prawach i możliwościach, jakie daje egzekwowanie obowiązujących przepisów, oraz o spoczywającym na sprzedawcach obowiązku informowania o składzie i, w stosownych przypadkach, o pochodzeniu produktów;

31. zwraca uwagę, że problem podwójnych norm jakości jest bezpośrednio związany z istotą funkcjonowania jednolitego rynku oraz zaufaniem konsumentów, które są tu stawką, i dlatego wymaga m.in. rozwiązania na szczeblu unijnym za pomocą środków możliwych do bezpośredniego wyegzekwowania; jest przekonany, że biorąc pod uwagę możliwość działania na szczeblu krajowym, działanie na szczeblu unijnym zapewni integralność jednolitego rynku; wzywa Komisję do określenia istniejących krajowych norm dotyczących produktów żywnościowych i nieżywnościowych w UE oraz do oceny ich znaczenia dla przypadków norm podwójnej jakości na jednolitym rynku;

32. wzywa do pilnego rozwoju zdolności i mechanizmów na szczeblu UE w wyspecjalizowanej jednostce monitorującej i nadzorczej w ramach istniejącego organu UE (JRC, Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) lub inne organy), ograniczając maksymalnie biurokrację, do monitorowania spójności składu i proporcjonalnego wykorzystania składników produktów spożywczych sprzedawanych w tym samym opakowaniu i pod tą samą marką oraz do oceny porównawczych analiz laboratoryjnych w celu zidentyfikowania tych nieuczciwych praktyk handlowych przy wprowadzaniu produktów spożywczych do obrotu;

33. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący nowego ładu dla konsumentów, którego celem jest rozwiązanie problemu podwójnych norm jakości produktów w drodze zmiany art. 6 dyrektywy dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych w celu uznania za wprowadzającą w błąd praktyki polegającej na wprowadzaniu do obrotu produktu określonego jako identyczny z takim samym produktem wprowadzanym do obrotu w kilku innych państwach członkowskich, podczas gdy produkty te mają różny skład lub różne cechy charakterystyczne; zauważa jednak, że wniosek zawiera również pewne niejasne przepisy, które wymagają wyjaśnienia w celu zapewnienia ich właściwej wykładni i stosowania;

34. jest jednak zdecydowanie przekonany, że zmiana załącznika I do dyrektywy dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych przez wprowadzenie na „czarną listę” kolejnej pozycji definiującej praktyki zakazane w każdych okolicznościach i zawierającej wyraźne wskazanie, że podwójne normy jakości produktów sprzedawanych pod tą samą marką są dyskryminujące i nie spełniają oczekiwań konsumentów, najskuteczniej rozwiązałyby problem nieuzasadnionych przypadków podwójnych norm jakości;

35. podkreśla, że w wyniku procesu legislacyjnego należy jasno zdefiniować, co można uznać za podwójne normy jakości oraz jak właściwe organy powinny oceniać i rozpatrywać poszczególne przypadki; w związku z tym podkreśla, że otwarty wykaz tzw. „uzasadnionych czynników” mógłby zagrozić zdolności właściwych organów do przeprowadzenia ocen i stosowania prawa; jest zaniepokojony, że posługiwanie się pojęciem „określonych preferencji konsumentów” podczas oceny, czy różnice w składzie produktów mogą lub nie mogą być uzasadnione, może prowadzić do sprzecznych interpretacji ze strony właściwych organów;

36. zwraca się do Komisji o przedłużenie mandatu udzielonego JRC, aby umożliwić mu opracowanie w ciągu jednego roku ogólnoeuropejskiej zharmonizowanej metodyki porównywania cech produktów nieżywnościowych oraz wytycznych służących poprawie przejrzystości produktów, a także ocenę wyników badań; zwraca uwagę, że z myślą o wymianie najlepszych praktyk w tej dziedzinie JRC powinno też dążyć do współpracy z organami państw członkowskich, które już przeprowadziły własne badania produktów, ale jeszcze nie przekazały ich wyników organom krajowym innych państw członkowskich;

Czwartek, 13 września 2018 r.

37. zauważa, że bezpieczeństwo i jakość żywności oraz ochrona konsumentów przed oszustwem są sprawą najwyższej wagi; przypomina Komisji o zobowiązaniu do lepszego monitorowania i właściwego stosowania prawodawstwa UE; uważa, że właściwe organy krajowe powinny skutecznie monitorować zgodność z mającymi zastosowanie przepisami w ww. obszarach;

38. z zadowoleniem przyjmuje propozycję Komisji dotyczącą poprawy przejrzystości badań naukowych w dziedzinie bezpieczeństwa żywności w reakcji na obawy społeczeństwa w celu zwiększenia dostępu do informacji niezbędnych do podejmowania decyzji zakupowych na podstawie rzetelnej oceny ryzyka popartej badaniami naukowymi;

39. wzywa krajowe organy ds. bezpieczeństwa żywności, aby w poszczególnych przypadkach ustalały, czy budzące wątpliwości dyskryminacyjne praktyki są rzeczywiście niezgodne z prawem, posiłkując się przepisami dyrektywy dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych oraz ich powiązaniem z wymogami w zakresie rzetelnych informacji określonymi w rozporządzeniu (UE) nr 1169/2011 w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności;

40. zauważa, że praktyki podwójnych norm jakości mają wpływ na wszystkich obywateli UE, również w czasie podróży między państwami członkowskimi;

41. podkreśla jednak, że znacznych różnic w produktach dla niemowląt, takich jak żywność dla noworodków i małych dzieci, nie można uzasadniać wyłącznie regionalnymi preferencjami smakowymi;

42. stanowczo odrzuca zapewnienie niektórych producentów, że zmiany w składzie lub jakości są dokonywane w taki sposób, aby ceny były zgodne z oczekiwaniami konsumentów; podkreśla, że różne badania wykazały, iż produkty o niższej jakości są często droższe niż ich wyższej jakości odpowiedniki dostępne w innych częściach UE;

43. zdecydowanie zachęca do stosowania zasady gospodarki o obiegu zamkniętym w odniesieniu do opakowań produktów i podkreśla, że jeżeli opakowanie produktu w jednym państwie członkowskim jest zgodne z tą zasadą, producent powinien podjąć skoordynowane wysiłki, aby zapewnić zgodność z nią wszystkich produktów wprowadzanych do obrotu pod tą samą marką w tym samym rodzaju opakowań w całej UE i poza nią;

44. podkreśla, że niektóre przypadki podwójnych norm jakości produktów wynikają z braku egzekwowania prawa UE; wzywa organy państw członkowskich do pilnego egzekwowania obowiązujących przepisów UE dotyczących etykietowania żywności, w tym na przykład w odniesieniu do mięsa oddzielonego mechanicznie;

o

o o

45. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.
